

عنوان مقاله:

قضیه اول مقاله دهم اصول اقلیدس و چالش های پیرامون آن در بین دانشمندان اسلامی

محل انتشار:

مجله تاریخ علم، دوره 12، شماره 1 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسنده:

زهرا پورنجف - ندرم

خلاصه مقاله:

قضیه اول مقاله دهم اصول اقلیدس، اساس «روش افنا» است. اقلیدس این قضیه را برای نسبت متغیر ثابت می کند. ابن هیثم (سده ۴ هجری) بنا بر ادعای خود در فی حل شکوک، پی برده بود که حکمی که اقلیدس مطرح می کند جزئی است و حکم کلی را برای نسبت ثابت برای اولین بار در این کتاب مطرح و اثبات کرده است. خواجه نصیر الدین طوسی (۵۹۷-۶۷۲ق) در تحریر اصول اقلیدس، همان نظر ابن هیثم را تکرار می کند. ابن صلاح همدانی (درگذشته در ۵۴۸ق) رساله ای در نقد نظر ابن هیثم با عنوان قول فی ایضاح غلط ابی علی بن الهیثم فی الشكل الاول دارد که در آن سه ایراد به ابن هیثم وارد می کند. محمد باقر یزدی (زنده در ۱۰۴۷ق) در رساله شرح مقاله العاشره در نقد نظر طوسی می گوید که با در نظر گرفتن حالت کلی که طوسی آورده است، برهان دوم مقاله دهم مختل می شود و قضیه را در دو حالت نسبت ثابت و متغیر، جداگانه بررسی می کند. در این مقاله سیر تاریخی پرداختن به این قضیه بررسی شده است.

کلمات کلیدی:

اصول اقلیدس، روش افنا، مقاله دهم اصول

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1898141>

